

Jonkerinsalon alueen (FI1200223) sammalkartoitukset 2019

Beetles-LIFE (LIFE17NAT/FI/000181)

Timo Kypärä

JOHDANTO JA MENETELMÄT

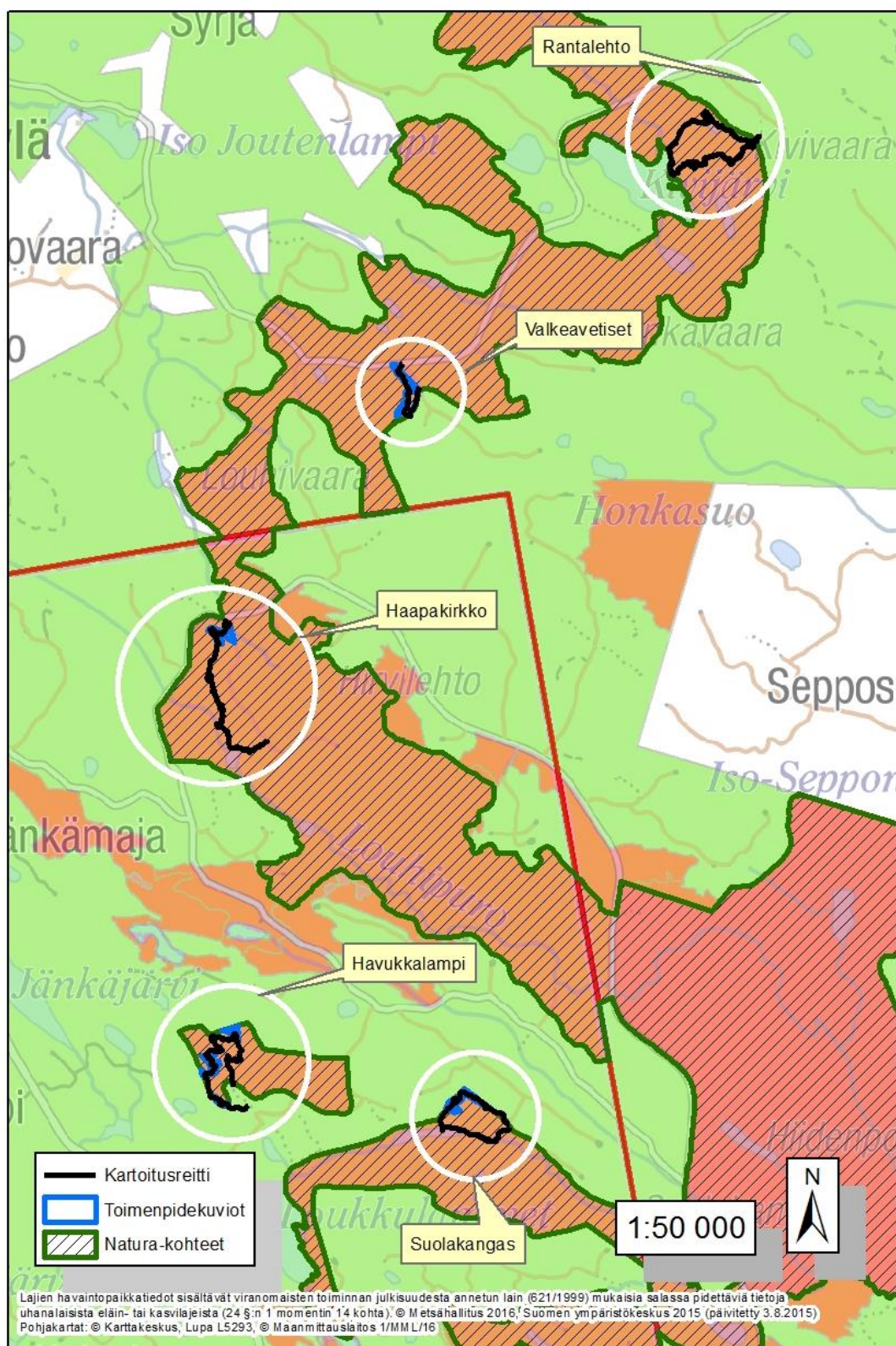
Kartoitusten tavoite ja tarkoitus

Tämä raportti on tuotettu EU:n LIFE+ rahoituksen tuella Beetles-LIFE -hankkeessa. Raportin tuloksia hyödynnetään Jonkerinsalon Natura2000-alueen ennallistamisen ja hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa. Tämä sammalkartoitus on tehty Natura-alueen ojitettujen soiden ennallistamissuunnitelman laatimista varten. Lisäksi kartoitettiin Natura-alueen huomionarvoista sammallajistoa myös toimenpidealueiden ulkopuolella. Raportoinnin selkeyttämiseksi alue on jaettu viiteen (5) osa-alueeseen; 1) Suolakangas, 2) Havukkalampi, 3) Haapakirkko, 4) Valkeavetiset ja 5) Rantalehto (Kuva 1).

Kartoituskohteet ja -menetelmät

Jonkerinsalon Natura-alue sijaitsee kahden maakunnan alueella. Osa-alueet 1-3 sijaitsevat Nurmeksessa ja ovat Pohjois-Karjalan maakuntaa, kun osa-alueet 4 ja 5 sijaitsevat Kuhmon kunnassa, joka kuuluu Kainuun maakuntaan. Eliömaantieteellisesti kartoitetut kohteet sijaitsevat Pohjois-Karjalan (PK) ja Kainuun (Kn) eliömaakunnassa. Alueellista uhanalaisuutta tarkasteltaessa kohteet sijaitsevat Keskipohjoisella kasvillisuusvyöhykkeellä Pohjois-Karjala - Kainuun osa-alueella (3b). Jonkerinsalon Natura-alueelta on tallennettu 3 uhanalaista tai silmällä pidettävää sammalhavaintoa LajiGIS-järjestelmään (14.8.2019) (Uhanalaisuusluokitus vuoden 2010 arvioinnin mukainen).

Kartoitukseen käytettiin kaksi (2) maastotyöpäivää ja ne suoritettiin 3.-4.7.2019. Kartoituksessa käytettiin yleiskartoitusmenetelmää, jossa kohdelajeina ovat uhanalaiset, silmällä pidettävät, rauhoitetut ja harvinaiset lajit. Raportoinnissa on käytetty tuoreinta uhanalaisuusarviointi luokitusta 2019. Kartoituksen kohteena olevista sammallajeista kerättiin näytteitä, joista lajinmääritys varmistettiin mikroskooppilla. Kerättyjen näytteiden ja huomion arvoisten lajien havaintopaikat tallennettiin GPS-paikantimeen. Myös kuljettu kartoitusreitti tallennettiin GPS-paikantimeen. Kartoituksesta maastossa, mikroskooppisesta lajinmäärityksestä ja raportoinnista vastaa luontokartoittaja Timo Kypärä Metsähallituksen Järvi-Suomen luontopalveluista.

Kuva 1. Jonkerinsalon Natura-alue ja kartoituksen osa-alueet.

TULOKSET

Lajitieto/lajihavainnot

Jonkerinsalon Natura-alueelta kartoituksessa havaittiin 4 huomionarvoista sammallajia ja niille yhteensä 12 havaintopaikkaa. Huomionarvoiset sammallajihavainnot on listattu oheiseen taulukkoon (taulukko 1) ja tarkemmat havaintotiedot tallennetaan LajiGIS-järjestelmään. Jäljempänä on havaintoja tarkasteltu osa-aluekohtaisesti. Lajihavainnot ja maastoinventoinneista tallennetut kartoitusreitit on esitetty kartalla liitteessä 1.

Taulukko 1. Jonkerinsalon Natura-alueen huomionarvoiset lajihavainnot.

N:o	Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	UHEX	Havainnot kpl
1	<i>Crossocalyx hellerianus</i>	kantoraippasammal	VU	8
2	<i>Schistostega pennata</i>	aarnisammal	VU	1
3	<i>Marsupella sphacelata</i>	pohjanpussisammal	VU	1
4	<i>Riccardia chamedryfolia</i>	luhtaliuskasammal	RT	2

VU = vaarantunut

RT = alueellisesti uhanalainen

Osa-alue 1 - Suolakangas

Osa-alueen 1 toimenpidekuviot sijaitsevat Suolakankaalla Ylimmäisen Suolalammen pohjoispuolella. Kohteelta ei havaittu huomion arvoisia sammallajeja. Ojitetulla suolla havaittiin lähdevaikutusta ojassa, jota ilmentävät purolähdesammal (*Philonotis fontana*) ja lähdekaltiosammal (*Harpanthus flotovianus*). Ojassa havittiin myös suokinnassammalta (*Scapania paludicola*) ja kalvaskuirisammalta (*Straminergon stramineum*).

Osa-alue 2 - Havukkalampi

Osa-alueen 2 toimenpidekuviot sijaitsevat Keihässalossa Havukkalammen pohjoispuolella. Kohteella havaittiin usealta maapuulta kantoraippasammalta (*Crossocalyx hellerianus*) VU, mutta kaikki havainnot ovat toimenpidekuvioden ulkopuolella. Purokiveltä löytyi pohjanpussisammalten (*Marsupella sphacelata*) VU runsas esiintymä, myös tämä havainto on toimenpidekuvioden ulkopuolelta (Kuva 2).

Osa-alue 3 - Haapakirkko

Osa-alueen 3 toimenpidekuviot sijaitsevat Nurmeksien kunnan koilliskulmassa Hirvilehdon alueella lähellä Haapakirkkoa. Kohteella inventoitiin toimenpidekuvion lisäksi Koukkulammen pohjoispuolella sijaitsevat lähteiköt. Toimenpidekuvion ei havaittu huomionarvoisia lajistoja. Lähteiköissä esiintyy edustavaa mesotrofisuutta ilmentävää lajistoa. Pohjoisimmalla lähteiköllä kasvaa alueellisesti uhanalaista (RT) luhtaliuskasammalta (*Riccardia chamedryfolia*).

Osa-alue 4 - Valkeavetiset

Osa-alueen 4 toimenpidekuviot sijaitsevat Kainuussa Kuhmon puolella lähellä Nurmeksien rajaa. Kohteelta ei havaittu huomion arvoisia lajistoja.

Osa-alue 5 - Rantalehto

Osa-alue 5 sijaitsee Kuhmon puolella Natura-alueen pohjoisosassa Kivijärven itäpuolella. Kohteella ei ole toimenpidekuvioita. Kohteelta havaittiin lahomaapuulta kantoraippasammalen (*Crossocalyx hellerianus*) kasvusto ja maapuun juurakon alta aarnisammal (*Schistostega pennata*) esiintymä.

HOITO YM. SUOSITUKSET

Tämän kartoituksen perusteella Natura-alueella suunniteltavat ennallistamistoimet eivät uhkaa huomion arvoista sammalajistoa.

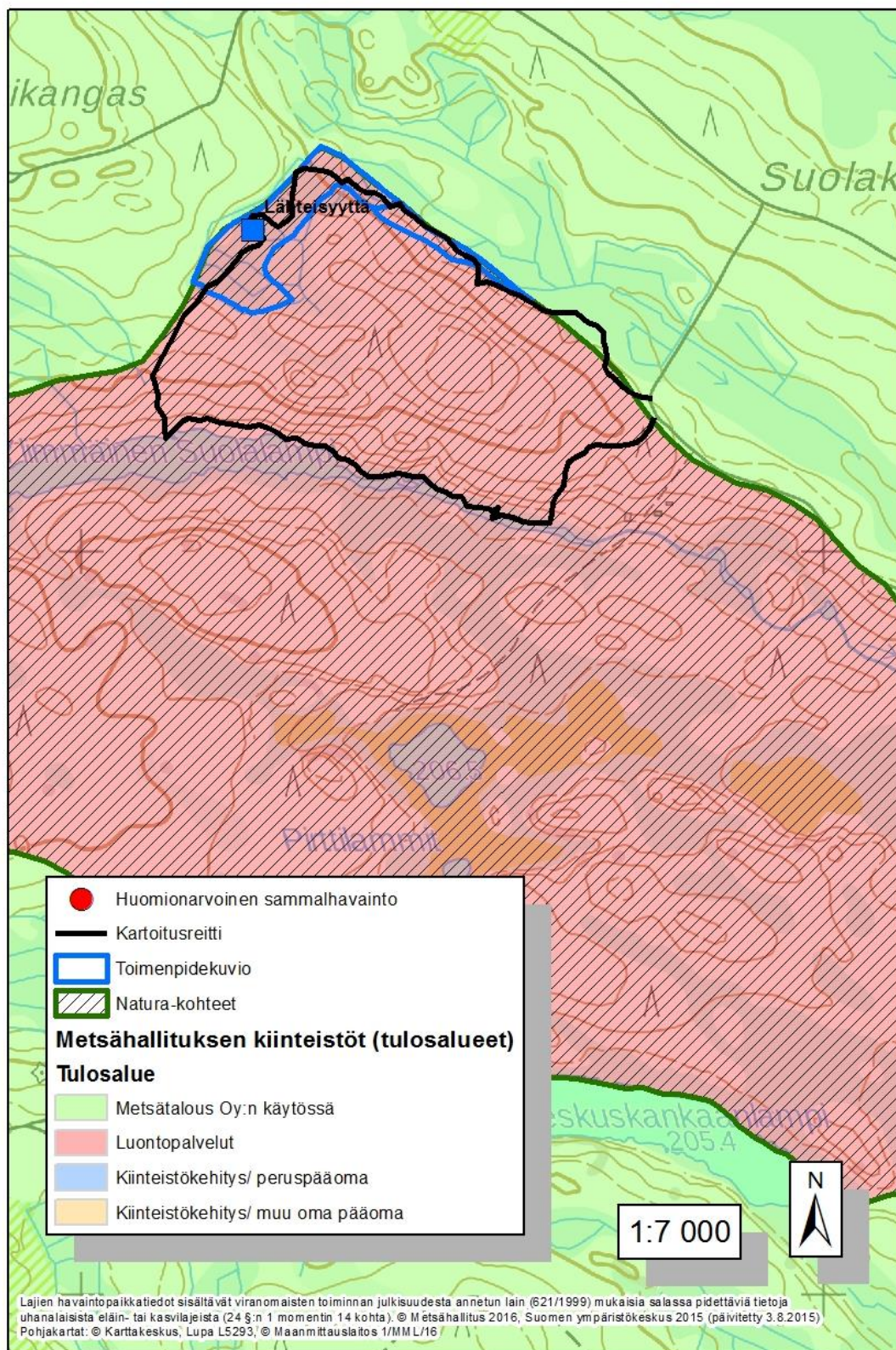

Kuva 2. Osa-alueella 2 (Havukkalampi) virtaava puro, jossa kasvaa pohjanpussisammalta (*Marsupella sphacelata*).

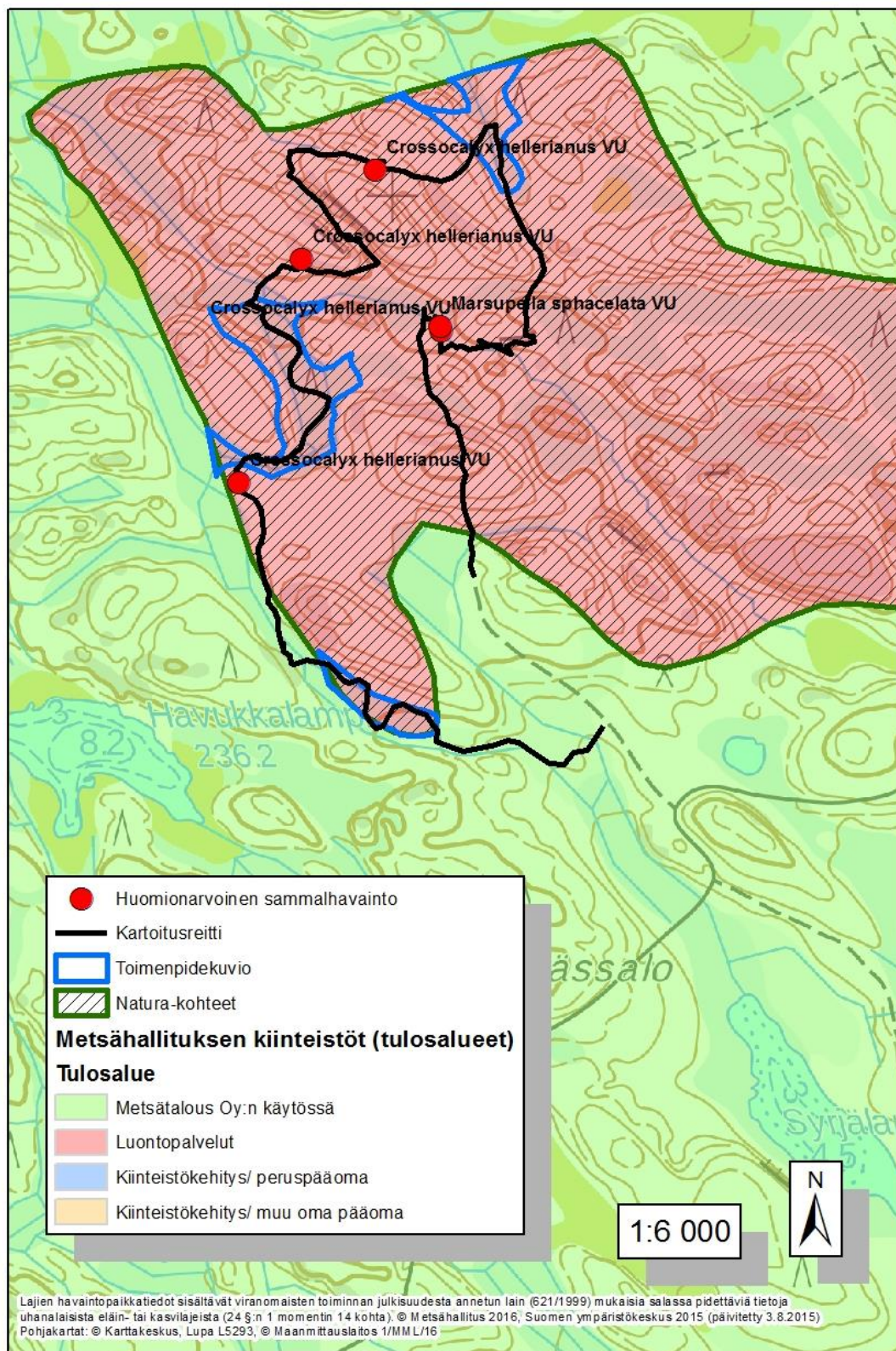
LIITE 1

LAJIHAVAINNOT JA KARTOITUSREITIT OSA-ALUEILLA

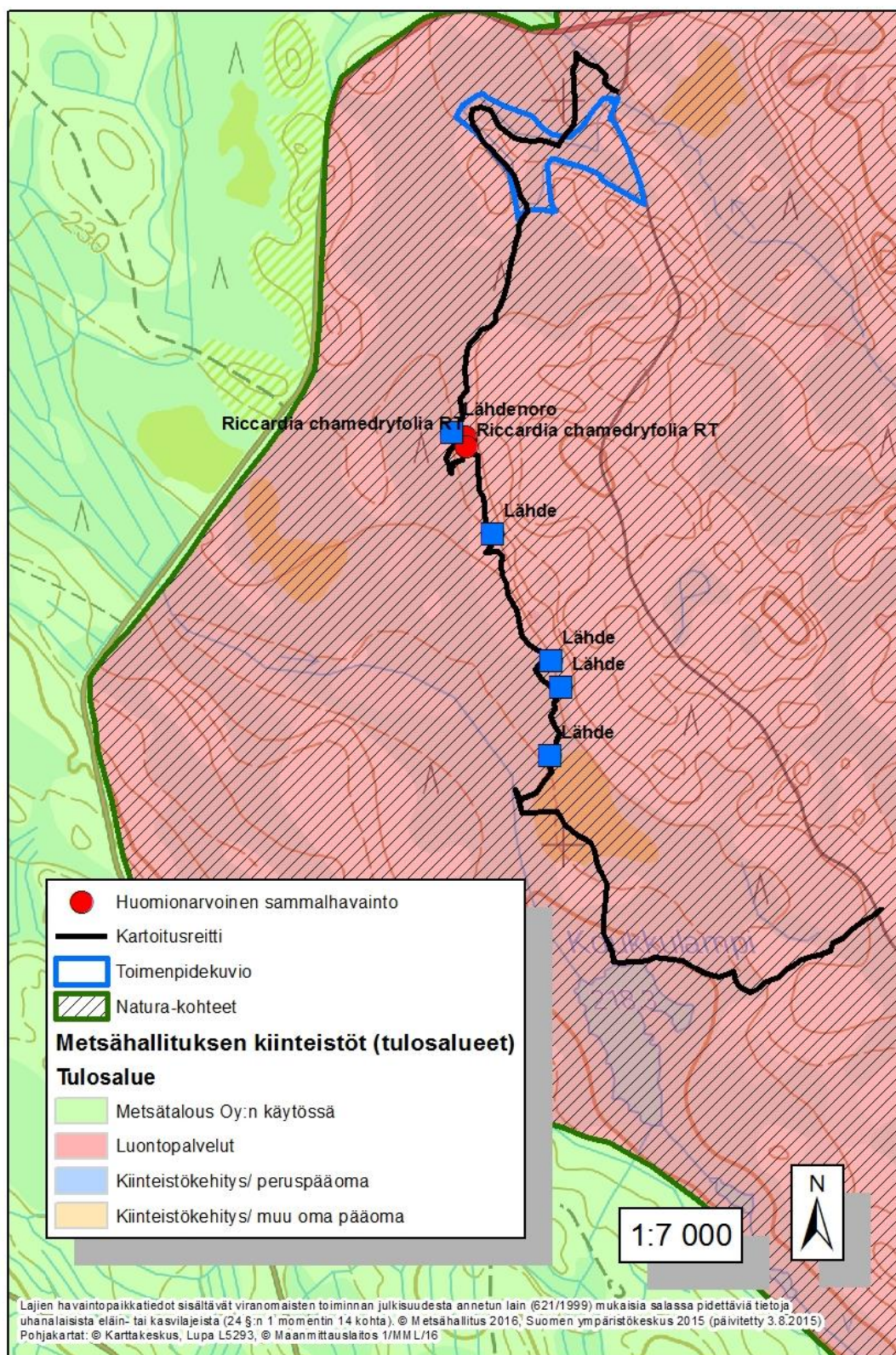
Osa-alue 1, Suolakangas

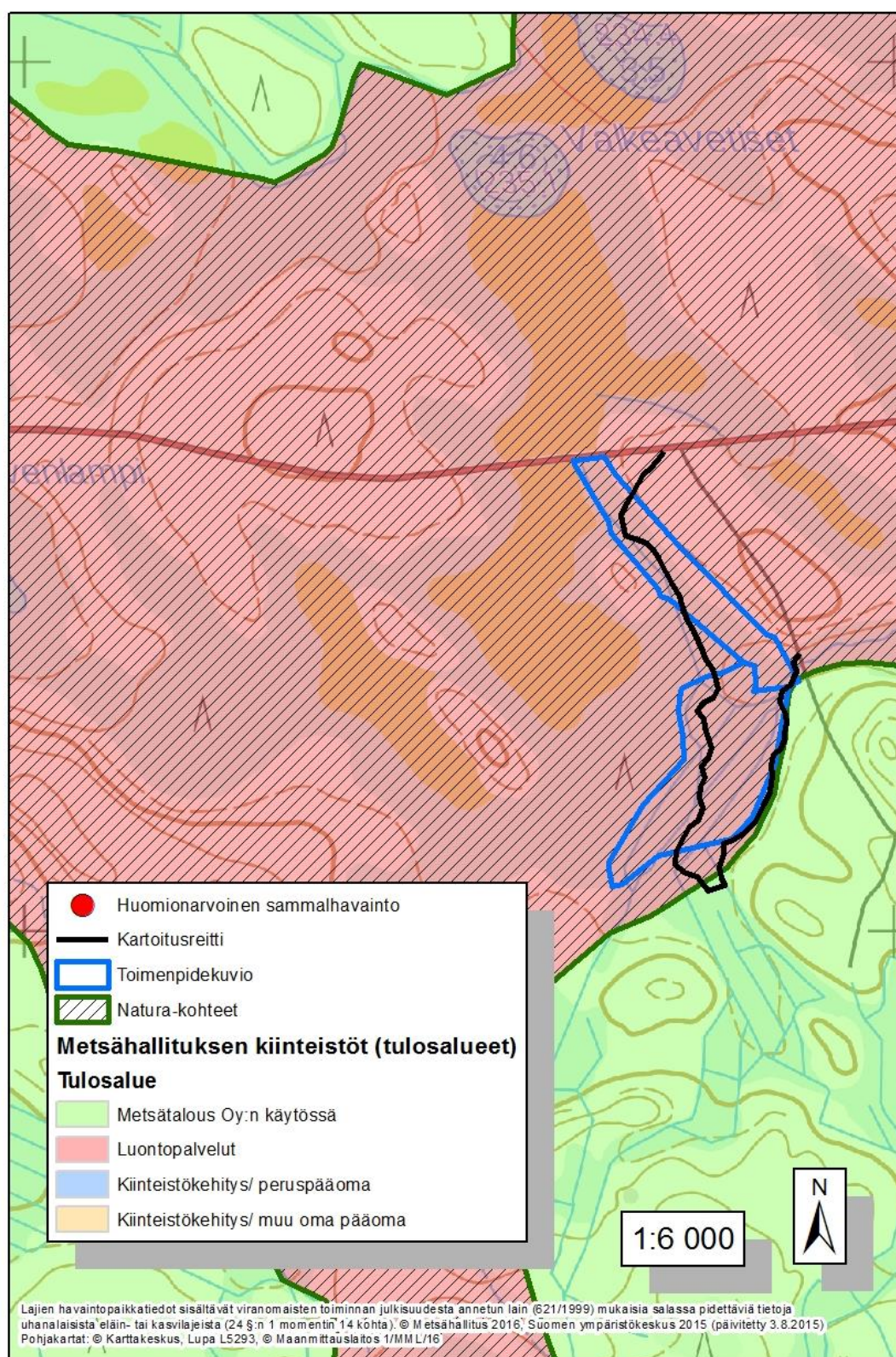
Osa-alue 2, Havukkalampi

Osa-alue 3, Haapakirkko

Osa-alue 4, Valkeavetiset

Osa-alue 5, Rantalehto

